

Katarzyna Maćkiewicz

Organizacja przestrzeni architektonicznej Biblioteki Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 2/2, 40-49

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KATARZYNA MAĆKIEWICZ
*Biblioteka Uniwersytecka
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*

ORGANIZACJA PRZESTRZENI ARCHITEKTONICZNEJ BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ UWM W OLSZTYNIE

Wraz z powołaniem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (1 września 1999 r.) została utworzona Biblioteka Uniwersytecka (BU), która powstała w wyniku połączenia Biblioteki Akademii Rolniczo-Technicznej i Biblioteki Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Uzupełnieniem jej zasobu stały się zbiory Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego „Hosianum”. Poszczególne Biblioteki, w tym również filie, były zlokalizowane w różnych punktach miasta, a warunki lokalowe większości z nich nie spełniały podstawowych zadań biblioteki akademickiej; dlatego też już 17 grudnia 1999 r. Senat UWM przyjął uchwałę dotyczącą budowy nowego gmachu BU (Konieczna, 2008, s. 38). Na podstawie opracowanego programu użytkowego biblioteki, autorstwa ówczesnego dyrektora Biblioteki Głównej dr Danuty Koniecznej, został wykonany projekt przez Zakład Urbanistyki i Architektury Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, pod kierunkiem dr hab. inż. arch. Waleriana Wierzchowskiego, z udziałem mgr. inż. arch. Magdaleny Rafalskiej i mgr. inż. arch. Marka Zagroby. Budowę rozpoczęto w listopadzie 2001 r. Kamień węgielny został wmurowany 16 maja 2002 r. Zakończenie inwestycji zaplanowano na rok 2005, jednak otwarcie Biblioteki nastąpiło dopiero 15 października 2007 r. Oddanie do użytku nowego gmachu BU było znaczącym wydarzeniem zarówno dla Uczelni, jak i dla miasta, które zyskało ogólnodostępny obiekt o charakterze naukowym i dydaktycznym.

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie jest zlokalizowany przede wszystkim na terenie miasteczka akademickiego w Kortowie, w związku z tym umiejscowienie w nim nowej BU było najtrafniejszym wyborem. Kortowo utożsamiane jest z życiem akademickim, to tu przenoszone są poszczególne wydziały i jednostki rozmieszczone do tej pory w innych dzielnicach Olsztyna. Położenie wśród zieleni, lasów i jezior czyni to miejsce wyjątkowym. Obecnie z szesnastu wydziałów jedynie trzy pozostają poza kampusem. BU staje się centralnym punktem edukacyjnym i społecznym dla stu-

dentów, pracowników naukowych oraz olsztynian. Została wybudowana w południowej części Kortowa, przy ul. Oczapowskiego 12B, w sąsiedztwie m.in. Centrum Nauk Humanistycznych, Centrum Konferencyjnego, Wydziału Prawa i Administracji, Wydziału Medycyny Weterynaryjnej oraz domów studenckich. W pobliżu powstaje Regionalne Centrum Informatyczne, Centrum Akwakultury i Inżynierii Ekologicznej oraz planowany jest gmach Wydziału Nauk Społecznych.

Budynek biblioteczny zajmuje powierzchnię 19 423 m² przy kubaturze ponad 60 tys. m³. Ma cztery kondygnacje nadziemne. Składa się z trzech segmentów: bibliotecznego (S1), dydaktycznego (S2) oraz administracyjnego (S3). Na najwyższym III piętrze segmentu bibliotecznego (S1) mieści się m.in. aula (527 m²) na 350 miejsc. Dwa segmenty: dydaktyczny i administracyjny (S2 i S3) mają po trzy kondygnacje nadziemne oraz zostały podpiwniczone, pod segmentem bibliotecznym (S1) natomiast zaplanowano parking na 50 samochodów osobowych. W piwnicach zlokalizowano kompaktowy magazyn zamknięty (liczący 1 738 m²), fumigacyjną komorę próżniową do odkażania zbiorów oraz pomieszczenia techniczne. Wszystkie segmenty połączone są ciągami komunikacji poziomej i pionowej w postaci korytarzy, klatek schodowych i wind. Główne wejście, od strony wschodniej, prowadzi do reprezentacyjnej części biblioteki w segmencie dydaktycznym (S2). Znajduje się tu przestronny hol, w którym zlokalizowano stanowisko informacji ogólnej, tzw. Informatorium (*Information Desk*), Wypożyczalnię Główną – realizującą zamówienia z magazynu zamkniętego, Wypożyczalnię Międzybiblioteczną, pokój Głównego Specjalisty, księgarnię naukową, katalogi (tradycyjne i komputerowe), kawiarnię - Biblioteka Café (160 m²), szatnię oraz centrum systemu zarządzania budynkiem. Zajmuje ono pomieszczenie przy głównym wejściu do gmachu, skąd za pośrednictwem monitoringu Straż Uniwersytecka pełni nadzór nad BU. Główne schody oraz boczne klatki schodowe prowadzą na I piętro, gdzie na antresoli (liczącej 801 m²) ustawiono stoły i fotele (88 stanowisk) oraz dodatkowo stanowiska z komputerami do przeglądania katalogu bibliotecznego i e-booków. Jest to też miejsce do korzystania z Internetu bezprzewodowego. Antresola pełni funkcję przestrzeni naukowej, dydaktycznej i społecznej oraz jest powierzchnią wystawową. Ekspozowane są tu fotografie, obrazy, grafiki. Na I piętrze segmentu dydaktycznego (S2) znajdują się też trzy sale dydaktyczne, w tym jedna komputerowo-dydaktyczna, dwie sale pracy grupowej (67 m²), osiem pokoi pracy indywidualnej (51 m²) oraz pracownie Oddziału ds. Komputeryzacji. Dach nad holem głównym jest przeszklony w formie czworobocznej piramidy, co daje dobre doświetlenie światłem naturalnym zarówno holu, jak i antresoli. Jedna z bocznych klatek schodowych prowadzi do ogrodu zimowego na II piętrze, gdzie wśród zieleni ustawiono stoliki i fotele (16 stanowisk). Przestrzeń ta stanowi ulubione miejsce pracy i spotkań studentów (Konieczna, 2010, s. 108).

Na powierzchniach segmentu bibliotecznego (S1) zlokalizowano magazyny i czytelnie z wolnym dostępem do zbiorów. Na parterze znajduje się Kolekcja Dydaktyczna pełniąca funkcje magazynu otwartego i wypożyczalni. Zostały w niej zgromadzone wieloegzemplarzowe skrypty i podręczniki oraz literatura piękna. Wydawnictwa są ułożone według zmodyfikowanej klasyfikacji UKD. Na powierzchni Kolekcji Dydaktycznej wydzielono pomieszczenie dla Centrum Dokumentacji Europejskiej, Ośrodka Informacji Patentowej i Punktu Informacji Normalizacyjnej. Wchodząc głównymi schodami na I piętro segmentu bibliotecznego (S1), przechodzi się przez atrium sięgające III piętra, gdzie przeszklony dach w postaci stożka doświetla tę część budynku. Na I piętrze mieści się Oddział Informacji Naukowej (465 m²), Oddział Zbiorów Specjalnych (537 m²), Czytelnia Czasopism Bieżących (302 m²), Czytelnia Internetowa (189 m²) z 60 stanowiskami komputerowymi. Na II piętrze segmentu S1 znajdują się Kolekcje Dziedzinowe: Nauk Przyrodniczo-Technicznych, Nauk Humanistycznych, Nauk Społecznych, pełniące funkcje czytelnia i otwartego magazynu. Tu również jest stosowany zmodyfikowany schemat UKD, służący ustawieniu zbiorów w wolnym dostępie. Ważną rolę odgrywają kolorystyczne etykiety naklejone na grzbietach książek. Dzięki nim łatwo przyporządkować egzemplarz do kolekcji i dziedziny. Nieprzypadkowo wybrano kolory: żółty (kolekcja nauk społecznych), zielony (kolekcja nauk przyrodniczo-technicznych) i niebieski (kolekcja nauk humanistycznych), gdyż są one najlepiej postrzegane przez czytelników.

Segment administracyjny (S3) (2 391 m²) obejmuje pracownie bibliotekarzy Oddziałów: Gromadzenia Zbiorów, Opracowania Wydawnictw Zwartych, Czasopism, Magazynów, Kontroli Zbiorów oraz administrację Biblioteki Uniwersyteckiej wraz z gabinetami dyrektorów oraz salę zebrań pracowników Biblioteki.

Wyróżniającym się elementem architektonicznym budynku są trzy oszklone kopuły oraz dwa tarasy widokowe na dachach. Biblioteka dysponuje 730 miejscami dla czytelników w tym 225 stanowiskami komputerowymi, rozmieszczonymi w segmencie bibliotecznym (S1) i dydaktycznym (S2). Równocześnie klienci mogą korzystać z własnych laptopów oraz z dostępu do Internetu drogą radiową.

Nowa biblioteka akademicka to biblioteka otwarta, czyli dostępna dla wszystkich, z koncepcją wolnego dostępu do zbiorów. Aby to zadanie realizować, budynek został zaprojektowany i wykonany zgodnie z zasadą elastyczności przestrzennej (*flexibility*), uzyskaną poprzez modularność konstrukcji (Kobierska-Maciuszko, 2002, s. 92). Kwadrat o wymiarach sześć metrów na sześć przyjęto jako moduł konstrukcyjny i zastosowano go w segmentach bibliotecznym (S1) i dydaktycznym (S2), w których udostępniane są zbiory oraz przebywają czytelnicy. Modułowość daje możliwość jak

najlepszego wykorzystania przestrzeni, zarówno jej pojemności, jak i funkcjonalności. Tego typu konstrukcja charakteryzuje się odpowiednią wytrzymałością stropów, otwartymi przestrzeniami z minimalną liczbą przeszkód stałych, rozproszonym oświetleniem ogólnym, rozprawdzeniem instalacji technicznych również w systemie modułów (Kobierska-Maciuszko, 2002, s. 101). Budynek BU ma tzw. inteligentny system zarządzania (*BMS – Building Management System*), za pomocą którego jest centralnie zarządzany, monitorowany, klimatyzowany i ogrzewany. Zainstalowano system alarmowy, przeciwpożarowy, personalizacji i kontroli dostępu oraz system zabezpieczenia zbiorów przed kradzieżą. Dzięki informacjom pochodzącym z poszczególnych elementów zintegrowanego systemu zarządzania, budynek może reagować na zmiany zachodzące w środowisku wewnętrznym i zewnętrznym. Prowadzi to do maksymalizacji funkcjonalności, bezpieczeństwa i minimalizacji kosztów eksploatacji.

Nowe budynki bibliotek powinny już na etapie projektowania uwzględniać możliwości rozszerzenia, ponownej konfiguracji czy modernizacji. Angielski architekt i konsultant budownictwa bibliotecznego Harry Faulkner-Brown wyznaczył nowe kierunki planowania i budowy dużych budynków bibliotecznych (Szczygłowska, 2008, s. 468). Sformułował dziesięć zasad (*commendments*), dotyczących m.in. właściwego projektowania i organizowania przestrzeni przechowywania zbiorów, katalogów, miejsc dla czytelników i obsługi przez personel biblioteczny, miejsca na wystawy, zajęcia dydaktyczne, miejsca pracy własnej studentów i pracowników naukowych oraz pracy wewnętrznej bibliotekarzy (Konieczna, 2009, s. 24). Według Faulkner-Browna prawidłowo zaprojektowany i funkcjonalny gmach biblioteki powinien być: elastyczny (*flexible*), zwarty (*compact*), dostępny (*accessible*), rozszerzalny (*extendible*), zróżnicowany (*varied*), zorganizowany (*organized*), wygodny (*comfortable*), zapewniający stałe warunki środowiskowe zbiorom bibliotecznym (*constant in environment*), bezpieczny (*secure*) dla czytelników, personelu i zbiorów, ekonomiczny (*economic*) w eksploatacji (Faulkner-Brown, 1999).

Gmach Biblioteki Uniwersyteckiej realizuje te wytyczne, gdyż jest:

- *elastyczny*, ponieważ opiera się na konstrukcji modułowej, zapewniającej jednakową wytrzymałość stropów w całym budynku oraz łatwą adaptację struktury i usług;
- *zwarty*, z dogodnymi ciągami komunikacji, które sprzyjają łatwemu i szybkiemu przemieszczaniu się czytelnika, bibliotekarzy i zbiorów;
- *dostępny*, zarówno z zewnątrz do wewnątrz, jak i do wszystkich istotnych dla klienta części budynku, dzięki topograficznie czytelnemu planowi, prowadzącemu użytkownika, określanemu jako transparentny;
- *rozszerzalny*, umożliwiający rozbudowę budynku, przy minimalnych zmianach już istniejącej całości;

- *zróznicowany*, dający łatwy i szybki dostęp czytelnika zarówno do zbiorów, jak i do wszystkich usług bibliotecznych i informacyjnych;
- *wygodny*, bowiem warunki przestrzenne wpływają pozytywnie na efektywność pracy czytelnika oraz bibliotekarza;
- *zapewniający stałe warunki środowiska* i mikroklimatyczne biblioteki, co sprzyja ochronie i zachowaniu stanu fizycznego zbiorów;
- *bezpieczny* dla czytelników, personelu i zbiorów, przez kontrolę zachowań użytkowników oraz przewidywanie sytuacji zagrażających zbiorom;
- *ekonomiczny* w eksploatacji, budynek powinien być wybudowany i eksploatowany przy zaangażowaniu minimalnych środków finansowych i ludzkich.

Andrew McDonald zrewidował dziesięć zasad Faulkner-Browna i sformułował jedenaście własnych, które odnoszą się do przestrzeni bibliotecznej zarówno w nowym, jak i w odnowionym budynku (McDonald, 2006; Świrad, 2010, s. 13). Kluczowe cechy (*qualities*) proponowane przez angielskiego bibliotekoznawcę zdecydowanie akcentują nie budynek, ale dostosowanie przestrzeni do potrzeb czytelnika oraz odnoszą się do funkcjonalności gmachu (Konieczna, 2009, s. 25; Walczak, 2008). Postrzegając BU przez pryzmat cech dobrze zaprojektowanej przestrzeni, należy podkreślić, że jest ona:

- Funkcjonalna (*functional*) – przestrzeń łatwa w użytkowaniu, w której dobrze się pracuje, która dobrze się prezentuje oraz która jest ekonomiczna w obsłudze. Funkcjonalna przestrzeń uwzględnia oddziaływania pomiędzy ludźmi, zbiorami i technologią informacyjną biblioteki, mając na uwadze walory estetyczne. Nowoczesna i funkcjonalna przestrzeń dostosowuje się do zmieniających się potrzeb człowieka.
- Elastyczna (*adaptable*) – przestrzeń umożliwia wprowadzanie zmian obejmujących technologię i strukturę organizacyjną oraz zachowania czytelników.
- Dostępna (*accessible*) – przestrzeń społeczna, łatwa w użytkowaniu, promująca samodzielność i sprzyjająca autonomii czytelnika. W niej funkcjonują technologie służące zabezpieczeniu zbiorów, systemy zapewniające bezpieczeństwo i stabilność budynku, wyposażenia, zbiorów oraz bezpieczeństwo pracowników i klientów. Powinna być również przystosowana dla osób niepełnosprawnych.
- Zróznicowana (*varied*) – czytelnik ma możliwość wyboru przestrzeni i mediów do nauki i badań. Wynika to ze zróznicowania potrzeb użytkowników i odmiennych sposobów uczenia się. Przestrzeń powinna umożliwiać każdemu uczenie się we własnym tempie, pracę grupową, a także zapewniać łatwy dostęp do zbiorów

zarówno tradycyjnych, jak i elektronicznych. Wydzielenie stref różnego poziomu hałasu, oświetlenia czy temperatury wpływa na urozmaicenie miejsc bibliotecznych; również pomieszczenia do prowadzenia seminariów i szkoleń są istotnym elementem.

- Interaktywna (*interactive*) – przestrzeń promująca współpracę międzyludzką, sprzyjającą interakcjom pomiędzy czytelnikami, zapewniającą m.in. równowagę między usługami, zbiorami, dostępem do punktów informacji.
- Sprzyjająca (*conductive*) – przestrzeń powinna być inspirująca, pobudzać wyobraźnię, motywować do działań, sprzyjać pracy i refleksji zarówno użytkowników, jak i personelu bibliotecznego. Komfort i wyjątkowość przestrzeni zapewniona jest dzięki wysokim standardom wyposażenia, organizowanym wystawom, obecności dzieł sztuki czy wkomponowania wewnętrznych ogrodów.
- Przyjazna dla środowiska (*environmentally suitable*) – przestrzeń stwarzająca dobre warunki dla czytelników, zbiorów i sprzętu komputerowego. Mimo starań, pewne zastrzeżenia budzi poziom hałasu, właściwej temperatury, nasłonecznienia oraz system wentylacyjno-klimatyzacyjny pomieszczeń biblioteki.
- Bezpieczna (*safe and secure*) – odpowiednie służby oraz zainstalowane systemy zabezpieczeń zapewniają bezpieczeństwo osób, zbiorów i wyposażenia. Realizacja tej cechy przestrzeni jest konieczna, mimo że stoi w opozycji do estetyki i wygody.
- Efektywna (*efficient*) – przestrzeń, której ekonomiczne koszty funkcjonowania i utrzymania idą w parze z dobrą jakością działania.
- Przystosowana do korzystania z technologii informatycznych (*suitable for information technology*), w której coraz częściej jest widoczna obecność nowych technologii informatycznych. Przyczynia się to do zmiennego usytuowania stanowisk komputerowych, wydzielenia serwerowni, rozmieszczenia urządzeń kopiujących (drukarek, skanerów, kserografów), tak aby były ogólnodostępne i nie zakłócały tzw. cichej pracy. W tej przestrzeni jest możliwość korzystania z bezprzewodowej sieci z prywatnych laptopów. Przy zabezpieczeniu zbiorów stosuje się system elektromagnetyczny Firmy 3M.
- Mająca „to coś” (*and have „oomph” or „wow”*) – przestrzeń wyróżnia się pewną szczególną cechą, swoistą energią, widoczną w atmosferze i architekturze miejsca, wprowadza równowagę wszystkich wymienionych cech i dobrze oddaje ideę biblioteki.

W budynku biblioteki przestrzeń jest kreowana przez aranżację wnętrza. Pierwszym elementem, który podkreśla charakter obiektu i akcentuje poszczególne miejsca, jest kolor. Ciepłe jasne odcienie beżu dominują zarówno na elewacji zewnętrznej BU, jak również w pokojach pracy, salach

dydaktycznych, w magazynach, czytelnich oraz pomieszczeniach niebibliotecznych. Daje to przyjazną, swobodną atmosferę. Powadze i skupieniu natomiast sprzyjają szarości. Barwy mogą optycznie zwiększyć przestrzeń lub wpłynąć na kameralność pomieszczenia. Nie tylko ważna jest kolorystyka ścian, ale też podłóg oraz ich sposób wykończenia. Główny ciąg komunikacyjny wraz z holem i bocznymi klatkami schodowymi został wyłożony posadzką granitową, która jest łatwa w utrzymaniu czystości oraz rozjaśnia przestrzeń. Na pozostałej części podłóg położono wykładzinę dywanową, która tłumi dźwięk i dodaje ciepła.

Integralną częścią koncepcji aranżacji wnętrza budynku bibliotecznego są meble. Ich funkcjonalność widać na co dzień, szczególnie w przestrzeniach społecznych. Można je dowolnie ustawiać czy zestawiać. Zróżnicowanie umeblowania zależy od funkcji, jaką pełni, dlatego w magazynie zamkniętym są regały kompaktowe, a w kolekcjach meble segmentowe z ukrytym prowadzeniem przewodów elektrycznych. Takie rozwiązania należą do standardów w nowoczesnych bibliotekach (Kobierska-Maciuszko, 2002, s. 101). Do nowej Biblioteki Uniwersyteckiej meble zostały specjalnie zaprojektowane i dopasowane przez architekta wnętrz Marka Nowaka, który zadbał o ich wygląd, dobrał materiał i nadzorował produkcję. Wyróżniają się jasną kolorystyką i połączeniem ciepłego elementu drewnianego z chłodem metalu.

Przy planowaniu budynku bibliotecznego należy uwzględnić uwarunkowania kulturowe, które odzwierciedlają potrzeby i zachowania zarówno użytkowników, jak i pracowników, co przekłada się na dobre funkcjonowanie biblioteki. Zjawiska kulturowe i interkulturowe Geert Hofstede przedstawił w czterech wymiarach: dystans władzy (*Power Distance Index – PDI*), indywidualizm/kolektywizm (*Individualism – IDV*), męskość/kobiecość (*Masculinity – MAS*), unikanie niepewności (*Uncertainty Avoidance Index – UAI*), Michael Bond zaś wyodrębnił wymiar: orientacja długo- lub krótkoterminowa zwany dynamizmem konfucjańskim (*Long Term Orientation – LTO*). Wymiary te odpowiadają zachowaniom, normom i wartościom charakterystycznym dla danej kultury. Nasilenie poszczególnych cech obrazuje daną kulturę, co przekłada się m.in. na budownictwo biblioteczne (Minkov, Hofstede, 2011, s. 12; Pędich, 2007, s. 427).

Dystans władzy (PDI) silnie wpływa na architekturę, czyli na umiejscowienie i wygląd oraz wyposażenie biblioteki. Polska ma jeden z najwyższych wskaźników PDI w Europie, jednak BU charakteryzuje się wyraźnie niższym. Wiąże się to z aspektem organizacji gmachu bibliotecznego, w którego centrum (tzw. centrum grawitacji) znajduje się klient. Z myślą o nim w przestrzeni dominuje pragmatyzm. Budynek jest dobrze oznakowany, tak aby czytelnik mógł łatwo się w nim poruszać.

W nowej BU użytkownicy mają możliwość zarówno samodzielnej pracy, jak też nieformalnych spotkań w przestrzeni społecznej, np. w ogrodzie zimowym czy na antresoli. Oferowany jest wolny dostęp do zbiorów. Biblio-

teka ma pracownię komputerową (Czytelnia Internetowa), pokoje pracy, dużą liczbę stanowisk komputerowych z dostępem do katalogu komputerowego i elektronicznych baz danych; szczegółowy regulamin BU jest zamieszczony na stronie domowej biblioteki. Dbłość o wygodę czytelnika i pracownika wskazuje na wyższą wartość indywidualizmu (IDV).

W przypadku wymiaru MAS (męskość/kobiecość) zauważa się równowagę pomiędzy czynnikiem męskości a kobiecości. W męskich kulturach dominują duże budynki, estetyka podkreśla efektywność i nowoczesność, wyodrębnione są obszary tylko dla pracowników, ważną rolę odgrywają systemy monitoringu i kontroli, tak jak to przyjęto w BU. W aspekcie kultury kobiecej natomiast budynek charakteryzuje się dobrym wyposażeniem, komfortem, poczuciem bezpieczeństwa, obecnością roślin; ważne są przestrzenie społeczne, miejsca wypoczynkowe, kawiarnie, pomieszczenia sanitarne, czy pokoje socjalne dla pracowników. Szczególnie te ostatnie są dobrze postrzegane przez personel biblioteczny BU.

Nawiązując do wymiaru unikania niepewności, BU w Olsztynie cechuje się raczej niskim UAI, gdyż architektonicznie jest innowacyjna i oryginalna. Modułowa konstrukcja sprzyja zmianom organizacji wnętrza, jest bardziej elastyczna, co determinuje przestrzeń BU.

Zachowanie zasady elastyczności w projektowaniu i wykonaniu budynku, biblioteczna funkcjonalność przestrzeni, nowoczesność w aranżacji wnętrza BU wskazują orientację długoterminową (LTO), czyli skupiającą się na przyszłości. Jednak potrzeby biblioteczne studentów i pracowników naukowych, które biblioteka akademicka jest zobowiązana na bieżąco zaspokajać mówią o orientacji krótkoterminowej.

Rozwiązania projektowe budynków bibliotecznych mimo nowatorskich rozwiązań, skupiających się na zasadach dobrze zaplanowanej i funkcjonującej przestrzeni, a przy tym oryginalności architektonicznej, podlegają wpływom określonej kultury, której wymiary oddziałują na siebie.

Biblioteka jest ważnym elementem urbanistycznym, wpisuje się w krajobraz kampusu akademickiego, staje się miejscem nauki, rozwoju, spotkań określonej społeczności. Dobrze zaprojektowany i funkcjonujący budynek może podnieść prestiż i być wizytówką uczelni. Wieloaspektowo rozumiana elastyczność i idea biblioteki otwartej, jaką jest BU w Olsztynie, czynią ją bezpieczną, komfortową i twórczą.

Bibliografia

- Faulkner-Brown H. (1999), *Some thoughts on the design of major library buildings. W: Intelligent Library Buildings. Proceedings of the tenth seminar of the IFLA Section on Library Buildings and Equipments. The City of the Hague (Netherlands)* [online]. 24 August 1997 to 29 August 1997 [dostęp: 2011-03-25]. Dostępny w Word Wide Web: <http://archive.ifla.org/VII/s20/rep/intlib1.pdf>.
- Kobierska-Maciuszko E. (2002), *Budownictwo biblioteczne w ostatnim dziesięcioleciu – główne tendencje w projektowaniu. W: Stan i potrzeby polskich bibliotek uczelnianych. Materiały z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej, Poznań 13-15.11.2002. Red. nauk. A. Jazdon, A. Chachlikowska. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Poznań, 2002, s. 87-106.*
- Konieczna D. (2008), *Dzieje olsztyńskich bibliotek. Olsztyn, s. 34-39.*
- Konieczna D. (2010), *Nowa przestrzeń biblioteczna miejscem aktywności użytkowników i pracowników uczelni. W: Stare i nowe w bibliotece – współpraca czy konkurencja. Konferencja Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego. Materiały konferencyjne. Łódź, 2010, s. 101-111.*
- Konieczna D. (2009), *Nowe trendy w architekturze i organizacji przestrzeni bibliotecznej. W: Nowoczesna biblioteka. Materiały z Ogólnopolskiej Przedjazdowej Konferencji Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Konstancin-Jeziorna, 29-30 maja 2009 r. Red. tomu M. Drzewiecki. Warszawa, 2009, s. 21-33.*
- McDonald A. (2006), *The ten Commandments revisited: the Qualities of Good Library Space. LIBER Quarterly* [online]. 2005, Vol. 16, No 2 [dostęp: 2011-03-25]. Dostępny w Word Wide Web: http://liber.library.uu.nl/publish/articles/000160/article_content.html.
- Mincov M., Hofstede G.. (2011), *The evolution of Hofstede's doctrine. „Cross Cultural Management: An International Journal”*, vol. 18, no 1, pp. 10-20.
- Pędich M. (2007), *Biblioteka w pięciu wymiarach – budownictwo biblioteczne w kontekście wymiarów kultury Geerta Hofstede-go. W: Kultura organizacyjna w bibliotece. Ogólnopolska Konferencja Naukowa, Białystok, 4-6 czerwca 2007. Pod red. H. Brzezińskiej-Stec. Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku. Białystok, s. 427-439.*
- Szczygłowska L. (2008), *Nowa biblioteka – nowa przestrzeń – nowe możliwości – nowe wyzwania. W: Kultura organizacyjna w bibliotece. Ogólnopolska Konferencja Naukowa, Białystok, 4-6 czerwca 2007. Kultura organizacyjna w bibliotece. Ogólnopolska Konferencja Naukowa, Białystok, 4-6 czerwca 2007. Pod red. H. Brzezińskiej-Stec. Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku. Białystok, s. 457-474.*
- Świrad M. (2010), *Dla kogo budujemy biblioteki? W: Między hybrydą a cyfrą. Pod red. J. Czyrek i B. Górnej* [online]. Wrocław, 2010, s. 9-14. [dostęp: 2011-03-25]. Dostępny w Word Wide Web: http://www.dbc.wroc.pl/Content/5941/Miedzy_hybryda_a_cyfra.pdf.
- Walczak A. (2008), *Działalność LIBER Architecture Grup a użytkownicy biblioteki. W: Biblioteka: klucz do sukcesu użytkowników* [online]. Kraków, 2008, s. 206-212. [dostęp: 2011-03-25]. Dostępny w Word Wide Web: http://www-old.inib.uj.edu.pl/wyd_iinb/s3_z5/walczak-n.pdf.

Katarzyna Maćkiewicz
***The organization of the architectural space in the Library
of the University of Warmia and Mazury in Olsztyn***
Summary

The article presents the new building of the Library of University of Warmia and Mazury in Olsztyn. It sketches its history and discusses the organization of the architectural space including the most important elements. The author tries to characterize the edifice and the space in the context of the rules and characteristics indispensable in the library project. She also describes the influence of the cultural dimensions on the library construction.

